İSTİKLAL MARŞI'NIN AÇIKLAMASI

Millî ve manevî değerleri coşkunlukla işleyen edebî eserler, o milleti manen kuvvetli kılar. Savaş sırasında cephedeki askere cesaret ve kuvvet, geride kalana sabır ve metanet verecek şiirlere, hikâyelere, destanlara, türkülere ihtiyaç vardır. Böyle buhranlı devrelerde, milletin şairlerden, yazarlardan beklediği manevî destek budur.

İşte Âkif, Türk milletine, cesaret, metanet, sabır aşılamak, daha doğrusu onda mevcut bulunan bu duyguları harekete getirmek üzere kaleme aldığı şiirine "korkma" sözüyle başlıyor. "Al sancak" yâni bayrak, bir milletin istiklâlinin sembolüdür. O elden ele dolaşan bir meş'ale gibi nesilden nesile sönmeden, yere düşürülmeden devredilecektir.

Bayrağın sönmesi, Türk milletinin istiklâlini kaybetmesi, "yurdun üstünde tüten en son ocağın sönmesi" ise, son Türk erkeğinin ölümü demektir. O hâlde, son Türk erkeği, son nefesini vermeden, Türk istiklâlini yok etmek, Türk bayrağını söndürmek mümkün değildir. Zîra bayrağımız, milletimizin yıldızıdır. Bayrağın kaderi ile milletin kaderi birbirine bağlıdır. Bayrak bizimdir. Bize, milletimize aittir. Biz yaşadıkça onu kimse elimizden alamaz. Bu kıtada anlatılanları bir cümle ile ifâde etmek istersek; Türk milletinin bütün fertlerini öldürmedikçe, istiklâlini kimse yok edemez.

Şâir ikinci kıtada; bayrağımızın o zamanki kırgın, küskün, öfkeli hâlini dile getiriyor. Türk vatanının bâzı kısımları istilâ edilmiştir. Bu yüzden bazı bayraklarımız indirilmiş, yerlerine düşman bayrakları asılmıştır. Kaş çatmak, öfke hâlini ifâde eder. Kaş bizim edebiyatımızda hilâle benzetilir. Sevgilinin kaşları dâima hilâl şeklinde gösterilmiştir. Sevgili de nazlı bir güzeldir. Aşıkına eziyet etmekten, onu üzmekten zevk duyar. Bayraktaki hilâl de, tıpkı nazlı bir sevgilinin kaşı gibi çatılmıştır. Kahraman Türk ırkını üzmektedir. Türkün beklediği, özlediği ise, gülen bir yüzdeki kaşlar gibi, hilâlin açılmasıdır. Türk milleti, bayrağımızı yine göklerde dalgalanır hâlde görmeyi arzu etmektedir. Bir aşıkın sevgilisinden güler yüz beklemesi gibi, istiklâle âşık Türk milleti de istiklâlin sembolü olan bayraktan, yüzünün gülmesini, hilâl şeklindeki kaşının açılmasını beklemektedir. Bu ise milletimizin en tabiî hakkıdır. Çünkü, Türkler, istiklâlleri, bayrakları uğruna pek çok kan dökmüştür. Bu kanları bayrağa helâl etmesi için, onun da artık nazlanmayı bırakıp, göklerde dalgalanması lâzımdır. Bu kıtada, Mehmet Âkif, üstü kapalı olarak Allah'a hitap etmekte, Türk milletine bu dayanılmaz hâli, düşman istilâsını reva gördüğü için, Allah'a serzenişte bulunmaktadır. Zîra Müslüman Türk milleti, asırlarca îlâ-yı kelimetullah (Allah kelâmını, Kur'anı yüceltmek) İslâm dînini ve adaletini dünyaya yaymak için savaşmıştır (gaza etmiştir). Bu uğurda pek çok şehit vermiştir. Böyle bir milletin düşman istilâsına uğraması haksızlıktır. Bu durum ancak günahkârlara reva görülebilir bir cezadır. Türk Milleti dâima Hakk'a (Allah'a) inandığı, taptığı, onun yolundan ayrılmadığı için bu cezayı hak etmemiştir. Onun hakkı istiklâldir.

Üçüncü kıt'ada şâir "ben" diyor. Ancak kastettiği mânâ aslında "biz"dir. Türk milleti adına konuşmaktadır. Türk milleti ezelden beri hür yaşamıştır, dâima da hür yaşayacaktır. Ona esaret zinciri vurmaya kalkışmak çılgınlıktır. Zîra böyle bir harekete yeltenenler ağır şekilde cezalandırılır. Türk milleti, hürriyeti ve istiklâli uğrunda, önüne çıkacak her engeli aşacak kudrettedir. O böyle yüce bir gaye için, dağları yırtmak, engin denizleri taşırmak,bendleri aşmak gibi olağanüstü hareketleri başarabilecek güçtedir. Ergenekon Efsânesi, Türk'ün bu üstün vasfını ifâde etmektedir.

Dördüncü kıt'ada, şâir, vatanımızı istilâya yeltenen Avrupalılara meydan okuyor. Yirminci asrın başında Avrupa medeniyeti artık can çekişmektedir. Ondokuzuncu asırdaki üstünlüğünü kaybetmiş durumdadır. Bu yüzden tek dişi kalmış bir canavardır. Ancak Avrupa bu zayıflamış durumunu hazmedemediğinden, mevcut teknik imkânlarını seferber ederek, topuyla, tüfeğiyle bizi yok etmek gayretindedir. Avrupa medeni imkânlarını, Türklüğü dünya haritasından silmek için, bir vasıta olarak kullanmaktadır Mehmetçiğin süngüsüne topla, tüfekle cevap vermektedir. Avrupalı kendini çelik zırhlarla korurken Mehmetçik, onun modern silâhlarına îman dolu göğsüyle karşı durmaktadır. Bu silâhlarıyla, Avrupalı, kudurmuş bir canavar gibi uluyarak, kahraman Türk ordusunu sindirmeğe çalışmaktadır. Şâir, askerlerimize, bu artık eski gücünü kaybetmiş, zâlim, Müslüman Türk düşmanı, haçlı ordularından korkmamalarını, îman dolu bir göğsün, en modern silâhlara karşı koyabileceğini haykırıyor. Neticede Mehmet Âkif, haklı çıkmış, Avrupa medeniyeti îmanlı Türk askeri karşısında gerilemeğe mecbur edilmiş, bir kısmı Akdeniz'e dökülürken, bir kısmı da bayrağımızı selâmlayarak, memleketimizi terk etmiştir.

Beşinci kıt'ada, şâir yine kahraman Türk askerine hitâp ediyor Türk yurduna

alçakları (düşmanları) uğratmaması için gerekirse canını feda etmesini tavsiye ediyor. Şehit gövdelerinin meydana getireceği siperler, düşmana mâni olacaktır. Bu kıt'ada "uğratmak" sözü de tesadüfen kullanılmış değildir. Şâir bu sözü, "Düşman yurdumuza girmesin", "Onu yurda sokma" mânâsına kullanmamıştır. "Uğramak" bir yerde çok kısa bir süre için bulunmaktır. Mehmet Âkif, düşmanın çok kısa bir süre için de olsa, yurdumuzda bulunmasına müsamaha edilmemesini Türk askerinden islemektedir. Şâir, bu hayâsızca akının uzun sürmeyeceğine, Allah'ın Türk milletine (Kur'ânda) vaat ettiği zafer gününün yarından bile daha yakın bir zamanda doğacağına inanmaktadır. Bu îmanını, orduya da aşılamak arzusundadır.

Altıncı kıt'ada da şâir, Türk ordusuna vatanın kutsiyetini hatırlatıyor. Toprak ile vatan arasında büyük fark vardır. Toprağı vatan hâline getiren onu elde etmek ve korumak için şehit olan atalarımızın, o topraktaki mezarlarıdır. Kısacası alelâde toprak büyük bir değer taşımaz. Ama vatan toprağı, uğrunda şehit olan atalarımızın kanıyla sulanmış olduğu, şehit mezarlarıyla dolu bulunduğu için mukaddestir.
Bu vatanı dünyalara değişmeyiz. Toprak dünyanın her yerinde vardır. Ancak şehit atalarımızın mezarları sâdece bu vatanın üzerinde mevcuttur. Bu yüzden vatanımızı korumak için seve seve canımızı veririz.

Yedinci kıt'ada da, aynı duygu ve düşünceler işleniyor. Bu vatan cennet kadar kıymetlidir. Şehit olanın ruhu, dini inançlarımıza göre doğrudan doğruya cennete gider. Şehitlerimiz, bu vatan topraklarında yattığı için, vatanımız da cennetten farksızdır. Bu vatan topraklarının her tarafı şehit mezarlarıyla baştan başa doludur. O kadar ki, toprağı sıksak şehitler fışkıracak sanırız. Bu yüzden de, bu vatan bizim en mukaddes, en sevgili varlığımızdır. Canımızı, canımızdan çok sevdiğimiz insanları, varımızı yoğumuzu Allah'a seve seve veririz. Esasen her şeyi bize veren Allah'tır. İstediği zaman da elimizden alır. Onun emrine karşı gelmek, isyan etmek aklımızdan geçmez. Fakat Allah'tan bir tek dileğimiz vardır: O da bizi yaşadığımız sürece vatanımızdan ayrı düşürmemesidir.

Şâir, sekizinci kıt'ada Allah'a hitâp ediyor. Şâirin Allah'tan yegâne dileği, mabedinin göğsüne yabancı (düşman) eli değmemesidir. Camilerimiz ve mukaddes saydığımız bütün varlıklarımıza düşman eli değmemelidir. Bu ezanlar ebediyen, Türk yurdunun üstünde inlemelidir. Ezan sesi hiçbir zaman susmamalıdır. İslâmiyetin beş şartından biri de kelime-i şahadet getirmek, yani "eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlühü" demektir. Günde beş vakit okunan ezan'ın mâna ve muhtevası içerisinde kelime-i şahadet de vardır. Bir insanın Müslüman olması için kelime-i şahadet getirmesi şarttır. Ezan ve kelime-l şahadet olmayınca, İslâmiyet de olmaz.

Dokuzuncu kıt'ada, ezan sesleri, yurdumuzun üstünde inlediği müddetçe şehitlerimizin de ruhlarının şâd olacağına işaret ediliyor. Ezan sesi, sadece yaşayanlara değil, ölülere, hattâ onların mezar taşlarına bile tesir eden yüce bir mânâ taşır. Şehit atalarımızın maddeden tecerrüd etmiş (sıyrılmış) ruhları yerden fışkırarak ezan sesiyle ayağa kalkacak ve arşa yükselecektir.

Son kıt'ada şâir, zafer gününün heyecanını yaşıyor. Şanlı bayrağımız dalgalanmakta, şafağın kırmızılığıyla adetâ yarış edercesine, gökyüzünü Kızıl renge boyamaktadır. Türk ırkı, yeniden hürriyetine ve istiklâline kavuşmuştur. Artık onun için yıkılmak, yok olmak düşünülemez. Bayrağımız göklerde dalgalanmaya başladığı için, şehitlerimizin kanlarını helâl edebiliriz. Zira, hedefe ulaşılmış, yüce gaye gerçekleşmiştir. Kısacası zafer kazanılmıştır. Esasen bu Allah'a tapan ve doğruluktan ayrılmayan büyük Türk milletinin en tabiî hakkıdır.

Böylece Şâir, şiir boyunca vatanımızın kutsiyetini, istiklâlin mânâ ve ehemmiyetini bu uğurda canım vermenin her Türk askeri için, bir borç olduğunu ifâde etmiştir. Son kıt'ada da kahraman Türk ordusuna çok yakında gerçekleşeceğini ümit ettiği, büyük zaferin heyecanını yaşatmak suretiyle, onun manevî gücünü son noktasına ulaştırmayı başarmıştır.

www.mesuthayat.com
Türkçe dersi kaynak sitesi